

บันทึก

เรื่อง ขอให้วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ๙๒๑๒/๒๕๐๕ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๐๕ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ นั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาแล้ว ปรากฏเหตุที่กระทรวงเกษตรได้ขอให้วินิจฉัยปัญหานี้ เนื่องจากกรมป่าไม้กับกระทรวงกลาโหมให้ผู้แทนประชุมร่วมกันพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ในการที่ทางราชการทหารจะขออนุญาตนำไม้หวงห้ามไปใช้ในราชการทหารยามฉุกเฉิน และผู้แทนกระทรวงกลาโหมได้ร่างข้อตกลงว่าด้วยการพิจารณาอนุญาตให้ตัดไม้สำหรับใช้ในราชการทหารในระหว่างใช้กฎอัยการศึกขึ้น แต่ในข้อ ๓ ค. ได้ร่างไว้ว่า “ในการขออนุญาตทำไม้ตามข้อ ๓ ก. ทางราชการทหารได้รับยกเว้นการเรียกเก็บเงิน ใดๆ ทั้งสิ้น เฉพาะเกี่ยวกับการป้องกันประเทศโดยตรง เช่น สร้างสะพาน หลุมกำบัง ฯลฯ อันเป็นไปตามแผนทางทหาร มิใช่เพื่อการก่อสร้างอันเป็นประโยชน์ปกติ” กรมป่าไม้พิจารณาแล้ว เห็นว่าความในข้อ ๓ ค. นี้ขัดกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ แต่เพื่อเป็นการผ่อนปรนและให้ความร่วมมือแก่ทางราชการกระทรวงกลาโหม โดยไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ กระทรวงเกษตรอาจลดเงินค่าภาคหลวงที่จะต้องเรียกเก็บจากไม้ที่อนุญาตให้ทำตามข้อ ๓ ค. โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเก็บต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้แล้วอีกก็ได้ โดยถือว่าการอนุญาตให้ทำไม้เป็นการอนุญาตในกรณีพิเศษตามนัยมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ กระทรวงเกษตรเห็นว่าตามความในมาตรา ๑๘ นี้ “ถ้ารัฐมนตรีเห็นว่ากรณีพิเศษเกิดขึ้นก็ให้อำนาจอนุญาตแตกต่างจากข้อกำหนดเป็นการชั่วคราวได้นั้น” คำว่า “แตกต่าง” อาจตีความหมายได้ ๒ นัย กล่าวคือ ตีความอย่างแคบ หมายความว่า รัฐมนตรีมีอำนาจเพียงแต่ลดหย่อนค่าภาคหลวงให้ต่ำกว่าอัตราค่าภาคหลวงที่กำหนดขึ้นไว้ได้ แต่จะยกเว้นไม่เก็บค่าภาคหลวงเลยไม่ได้ ถ้าจะตีความหมายอย่างกว้างหมายความว่า รัฐมนตรีมีอำนาจลดอัตราค่าภาคหลวงหรือจะยกเว้นไม่เก็บค่าภาคหลวงเลยก็ได้ แต่จะถูกต้องเพียงใดขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยเสียก่อน

เฉพาะปัญหาที่เกี่ยวกับมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งหาหรือแม้คณะกรรมการกฤษฎีกานั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งมีว่า “การทำไม้หวงห้ามก็ดี ขนาดจำกัดก็ดี อัตราค่าภาคหลวงก็ดี ซึ่งได้กำหนดขึ้นไว้แล้วนั้น ถ้ารัฐมนตรีเห็นว่ากรณีพิเศษเกิดขึ้น ก็ให้มี

อำนาจอนุญาตแตกต่างจากข้อกำหนดเป็นการชั่วคราวได้” นั้น มีข้อความที่แสดงให้เห็นอยู่ว่า รัฐมนตรีมีอำนาจแต่เพียงที่จะอนุญาตให้แตกต่างไปจากข้อที่ได้กำหนดไว้แล้วเท่านั้น หาได้ให้อำนาจที่จะลบล้างข้อกำหนดนั้นเสียเลยไม่ ซึ่งการกระทำในประการที่ว่านี้ จะเป็นผลให้เป็นการยกเว้นค่าภาคหลวงไปเลยทีเดียว หาใช่เป็นการกำหนดอัตราค่าภาคหลวงให้แตกต่างไปจากอัตราปกติดังเช่นมาตรา ๑๘ ได้ให้อำนาจไว้ไม่ อนึ่ง การยกเว้นค่าภาคหลวง พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ได้แยกบัญญัติไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหาก ดังปรากฏในส่วนที่ ๓ แห่งพระราชบัญญัตินั้น โดยเหตุนี้จึงเห็นว่ารัฐมนตรีจะใช้อำนาจตามมาตรา ๑๘ อันเป็นบทบัญญัติในส่วนที่ ๒ ไปในทางไม่เก็บค่าภาคหลวงเสียเลย ย่อมไม่อาจจะทำได้

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤศจิกายน ๒๕๐๕